

2019-15396

Schriftelijke vraag fractie VVD over de rechtmatigheidscontrole

5 maart 2019

Aan de leden van de raad,

Op 28 januari 2019 heeft dhr. Elbert Vissers van de fractie VVD vier vragen gesteld over de rechtmatigheidscontrole. Gevraagd is of de vragen als schriftelijke vraag kan worden afgehandeld. Met deze brief ontvangt u de antwoorden op de schriftelijke vragen.

Onderwerp: rechtmatigheidscontrole

1. Wat zijn onze gemeentelijke ambities aangaande de rechtmatigheidsverantwoording en het eventueel breder trekken naar een "in control statement"? En hoe raken deze ambities de inrichting van onze bedrijfsvoering?

Los van de verwachte wetswijziging over de rechtmatigheidsverklaring vanaf 2021, voelt het college zich er verantwoordelijk voor dat de financiële baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand komen. Dit is ook zo in de financiële verordening van gemeente Zwijndrecht vastgelegd. Ook is vastgelegd dat het college zorgt voor een systematische controle hiervan en dat het college bij afwijkingen maatregelen neemt voor herstel van tekortkomingen.

Gemeente Zwijndrecht beschikt om deze reden ook over een eigen interne audit en controlefunctie. Deze is ondergebracht bij de onafhankelijke afdeling Concerncontrol. Binnen Concerncontrol verricht een medewerker, de Controller AO/IC gedurende het gehele jaar rechtmatigheidsonderzoeken. Deze audit functie vinden wij van belang om zichtbaar 'in control' te blijven. De bevindingen en het advies van de auditfunctie draagt bij aan de getrouwheid van de informatievoorziening en het rechtmatig handelen van de gemeente. En daarmee aan een goede beheersing van onze werkprocessen. Continue verbeteren is een van de uitgangspunten die we hierbij hanteren.

Jaarlijks stelt gemeente Zwijndrecht een Intern Controleplan vast. Op basis van de beoordeling van de omvang van de geldstromen en een beoordeling van risicovolle processen worden de aandachtsgebieden voor de interne controle bepaald. Dit jaarlijks controleplan wordt vooraf ook afgestemd met de accountant.

Op deze wijze sluiten de werkzaamheden van de interne auditfunctie en van de accountant goed op elkaar aan. De accountant kan vervolgens gebruik maken van de werkzaamheden van de interne audit bij zijn controlewerkzaamheden.

portefeuillehouder: Jansen, T.
informatie: Frank Schocke
telefoon: 078 770 35 36
e-mail: fhaa.schocke@zwijndrecht.nl
bijlagen:
ter inzage:

De wetswijziging over de rechtmatigheid in de jaarrekening van gemeenten wordt op dit moment voorbereid. De commissie BBV gaat een modelverklaring ontwikkelen en werkt nog aan een richtlijn voor de scope en criteria van de rechtmatigheidsverantwoording.

Op basis van de huidige verantwoordelijkheden, zoals vastgelegd in de financiële verordening, is gemeente Zwijndrecht op dit moment zelf in staat om op basis van eigen onderzoek een uitspraak te doen over het rechtmatig handelen van de gemeente. Op basis van dit onderzoek en de bijbehorende rapportages werken wij aan minimaliseren van risico's op fouten in processen en brengen we voortdurend verbeteringen aan in de wijze van werken.

In het onderzoek beoordelen wij niet alleen de feitelijke uitkomsten van de verschillende werkzaamheden, maar in overleg met onze accountant wordt ook onderzoek gedaan naar de organisatiecultuur als middel om fouten in de werkzaamheden te voorkomen. De zogenaamde soft controls.

De ambitie is daarmee vertaald in onze bedrijfsvoering.

2. Wat is er voor nodig om zelf (als B&W) straks een rechtmatigheidsverantwoording af te kunnen geven? Hebben we al voldoende expertise in huis als gemeente of moeten we samenwerking in de regio opzoeken?

Niet elke gemeente heeft een eigen interne audit of controle functie. De verandering in de wet is erop gericht dat gemeenten een eigen onafhankelijke controle functie inrichten. Gemeente Zwijndrecht heeft deze al meerdere jaren.

Er is ruimte voor continue scholing en ontwikkeling. Hoewel nog niet helder is welke criteria vanuit de commissie BBV worden opgesteld voor de rechtmatigheidsverklaring verwachten wij voldoende expertise in huis te hebben om straks zelfstandig een rechtmatigheidsverklaring te kunnen afleggen.

3. In hoeverre zijn we nu als gemeente al in staat om zelf een oordeel te geven over de financiële rechtmatigheid van onze belangrijkste processen? Is onze verbijzonderde interne controle functie bijvoorbeeld al zodanig opgezet dat, we aan het eind van het jaar al een totaalconclusie kunnen trekken met vertaling naar de balans en staat van baten en lasten zijn opgenomen?

Als gemeente beoordelen we de financiële rechtmatigheid van de belangrijkste en meest risicovolle processen. Niet alleen de resultaten maar ook de kwaliteit van de processen en de risico's op fouten worden beoordeeld. De bevindingen van de Controller AO/IC worden per proces vastgelegd in een controle memorandum. Dit controlememorandum wordt zowel besproken binnen Concerncontrol als met de medewerkers en afdelingen die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van het proces. De bevindingen kunnen aanleiding zijn om aanpassingen in de uitvoering van de processen aan te brengen, waaronder extra of andere beheersmaatregelen.

Op basis van de resultaten van de verrichte interne controlewerkzaamheden zoals jaarlijkse vastgelegd met het Interne controleplan is het college in principe in staat een totaal

conclusie te kunnen trekken over de rechtmatigheid en getrouwheid met een vertaling naar de balans en staat van baten en lasten.

Vooruitlopend op de invoering van de wet kan Concerncontrol tussentijds het college informeren over de bevindingen vanuit de verbijzonderde interne controle. Op deze manier ontstaat er actieve informatie overdracht naar het College. Het college kan hiermee invulling geven aan haar verantwoordelijkheid voor het rechtmatig handelen door de gemeentelijke organisatie

Na uitwerking van de wet en de nadere uitwerking van de commissie BBV weten wij op welke wijze het college de verklaring gaat opstellen. Gezien bovenstaande werkwijze gaan wij er van uit dat we de verklaring kunnen afgeven ongeacht de vorm die de verklaring moet hebben. Ook verwachten wij dat onze accountant BDO nog advies uitbrengt over de rechtmatigheidsverklaring van het college.

4. Kunnen we al eerder als gemeente proberen om zelf een (deel van de) rechtmatigheidsverantwoording op te stellen, vooruitlopend op de wettelijke verplichting? Die we dan ook gebruiken voor de afstemming en voorbereiding op de externe accountantscontrole?

Omdat gemeente Zwijndrecht een eigen interne audit en controle functie heeft en jaarlijks een intern controleplan opstelt is het voor gemeente Zwijndrecht niet nieuw om vooruitlopend op de wettelijke verplichting de interne controle werkzaamheden af te stemmen op de externe accountantscontrole. Dit is voor ons een gebruikelijke werkwijze.

Onze Verbijzonderde interne controle (VIC) is zodanig ingericht dat de accountant de conclusies van de VIC overneemt. Uiteraard vormt de accountant, gezien zijn onafhankelijk adviserende rol van de raad, wel een eigen oordeel.

Tenslotte kunnen wij aangegeven dat we de ontwikkelingen in de pilotgemeente Alkmaar¹ actief volgen. Over de afloop van deze pilot zal de VNG op korte termijn een rapport publiceren.

Hoogachtend,

De secretaris,

De burgemeester,

¹ In totaal zijn er 5 gemeenten die de pilot aan het uitvoeren zijn. De VNG zit hierbij als zesde partij om de bevindingen te publiceren als VNG advies.